

32002D0253

3.4.2002

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 86/44

ODLOČBA KOMISIJE**z dne 19. marca 2002****o opredelitvi primerov nalezljivih bolezni za poročanje mreži Skupnosti v skladu z Odločbo št. 2119/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta***(notificirana pod dokumentarno številko K(2002) 1043)*

(2002/253/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Odločbe št. 2119/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 1998 o vzpostavitvi mreže epidemiološkega spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni v Skupnosti ⁽¹⁾, in zlasti člena 3(c) odločbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Države članice morajo posredovati informacije o epidemiološkem razvoju in pojavu groženj za javno zdravje zaradi nalezljivih bolezni z uporabo mreže Skupnosti na način, ki omogoča primerjave za sprejetje preventivnih ukrepov in ukrepov obvladovanja, ki se izvedejo na ravni Skupnosti in na nacionalni ravni.
- (2) Za primerljivost tovrstnih podatkov je uvedba enotnih opredelitev primerov predpogoj celo tam, kjer mreže za epidemiološko spremljanje posameznih bolezni še niso vzpostavljene. Brž ko bo ta odločba začela veljati, bo treba za poročanje mreži Skupnosti uporabljati te opredelitev primerov, ki morajo biti v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.
- (3) Opredelitve primerov, ki omogočajo primerljivo poročanje, morajo vsebovati stopenjski sistem, ki omogoča strukturam in/ali organom držav članic fleksibilnost pri posredovanju podatkov o boleznih in posebnih zdravstvenih problemih. Te opredelitve primerov bodo predvsem olajšale poročanje o boleznih, navedenih v Odločbi Komisije 2000/96/ES ⁽²⁾.
- (4) Treba je pripraviti definicije primerov, da bi vsem državam članicam v največji možni meri omogočili sodelovanje pri poročanju z uporabo podatkov iz njihovih obstoječih sistemov. Omogočiti bi morale različne ravni občutljivosti in

specifičnosti glede na različne namene zbiranja informacij in njihovo spreminjanje bi morale biti enostavno.

- (5) Ukrepi, predvideni v tej odločbi, so v skladu z mnenjem Odbora, ustanovljenega z Odločbo št. 2119/98/ES –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Da bi lahko predložile podatke za epidemiološko spremljanje in obvladovanje nalezljivih bolezni v skladu z določbami Odločbe št. 2119/98/ES, in zlasti členom 4 te odločbe, morajo države članice uporabiti opredelitve primerov, natančno opisane v Prilogi.

Člen 2

Ta odločba bo prilagojena v taki meri, kot bo potrebno na podlagi najnovejših znanstvenih podatkov.

Člen 3

Ta odločba se uporablja od 1. januarja 2003.

Člen 4

Ta odločba je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 19. marca 2002

Za Komisijo

David BYRNE

Član Komisije

⁽¹⁾ UL L 268, 3.10.1998, str. 1.

⁽²⁾ UL L 28, 3.2.2000, str. 50.

PRILOGA

OPREDELITVE PRIMEROV NALEZLJIVIH BOLEZNI, NAVEDENIH V ODLOČBI 2000/96/ES

SPLOŠNA NAČELA ZA UPORABO TEH OPREDELITEV PRIMEROV

- Če ni posebej navedeno, je treba poročati le o simptomatskih primerih, vendar pa je treba asimptomatske okužbe šteti kot primere, če je okužbo potrebno zdraviti ali če je javnozdravstvenega pomena.
 - „Primer z epidemiološko povezavo“ je primer osebe, ki je bila bodisi izpostavljena potrjenemu primeru, ali pa je bila izpostavljena kot potrjeni primer (je na primer uživala isto hrano, prebivala v istem hotelu, itd.).
 - Uporabiti je treba tristopenjski sistem z naslednjimi stopnjami:
 - potrjen primer: potrjen z laboratorijskopreiskavo,
 - verjeten primer: z jasno klinično sliko ali z epidemiološko povezavo s potrjenim primerom,
 - možen primer: z značilno klinično sliko, ki ni potrjen ali verjeten primer.
- Razvrstitev glede na te različne stopnje se lahko spreminja glede na epidemiološke značilnosti posameznih bolezni.
- Našteti klinični simptomi so navedeni le kot značilni primeri in so eksemplifikativni.
 - Pri večini bolezni je naštetih več „meril za laboratorijsko diagnozo“. Če ni drugače navedeno, je za potrditev primera potreben le eden od teh.
 - N. P. v opredelitvi primera pomeni „ni primerno“.

UVODNE OPOMBE

1. Informacije, navedene v tem dokumentu, so namenjene le enotnemu poročanju/primerljivosti podatkov v mreži Skupnosti. Klinični opis podaja splošni opis bolezni in ne navaja nujno vseh značilnosti, potrebnih za klinično diagnozo bolezni.
2. Laboratorijska merila za postavitev diagnoze, ki so navedena je mogoče izpolniti z različnimi metodami testiranja. Vendar, kadar so navedene posebne tehnike, priporočamo uporabo teh.

OPREDELITVE PRIMEROV**SINDROM PRIDOBLENE IMUNSKE POMANJKLJIVOSTI (AIDS) IN OKUŽBA S HIV****1. Aids****Klinični opis**

Zajema vse posameznike, okužene s človeškim virusom imunske pomanjkljivosti (HIV), ki imajo katero od 28 kliničnih stanj, naštetih v Evropski opredelitvi spremljanja primera aidsa.

Merila za diagnozo

- I. *Odrasli in mladostniki*: Evropska opredelitev spremljanja primera aidsa iz leta 1993 (glej Prilogo II).
- II. *Otroci, mlajši od 13 let*: Revizija evropske opredelitve primera spremljanje aidsa pri otrocih iz leta 1995 (glej Prilogo III).

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
Verjeten: N. P.
Potrjen: primer, ki je v skladu z evropsko opredelitvijo primera aidsa.

2. Okužba s HIV**Klinični opis**

Diagnoza temelji na laboratorijskih merilih okužbe s HIV ali na diagnozi aidsa.

Laboratorijska merila za diagnozo

- I. *Odrasli, mladostniki in otroci stari \geq 18 mesecev*
- Pozitiven rezultat presejalnega testa na protitelesa proti HIV potrjen z drugačnim testom na protitelesa proti HIV
 - Dokaz HIV nukleinske kisline (RNK ali DNK)
 - Dokaz HIV s testom na HIV p24 antigen, vključno z nevtralizacijskim testom
 - Osamitev HIV (virusna kultura)
- II. *Otroci < 18 mesecev*
- Pozitivna rezultata dveh ločenih testiranj (ne iz krvi popkovnice) z enim ali z več od naslednjih testov za dokazovanje HIV:
 - dokaz HIV nukleinske kisline (RNK ali DNK)
 - test na HIV p24 antigen, vključno z nevtralizacijskim testom, pri otroku starem \geq 1 mesec
 - Osamitev HIV (virusna kultura).

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: N. P.
- Potrjen: primer, ki je laboratorijsko potrjen ali izpolnjuje merila Evropske opredelitve primera aidsa.

VRANIČNI PRISAD

Klinični opis*Pljučni (inhalacijski) antraks*

Po vdihavanju spor *Bacillus anthracis* in kratkem prodromalnem stadiju se razvije akutna dihalna odpoved s povišano telesno temperaturo, hipoksijo, dispnejo in rentgenskimi znaki razširjenega mediastinuma.

Kožni antraks

Kožna lezija, ki se razvije iz papule, prek vezikule v vdrtro črno krasto (esharo) z okoliškim edemom. Lezija je navadno neboleča, vendar se lahko pojavijo tudi splošne motnje (vročina in slabo počutje).

Črevesni antraks

Po zaužitju surove kontaminirane hrane nastopi sindrom s hudo abdominalno bolečino, drisko, povišano telesno temperaturo in septikemija.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev in potrditev *B. anthracis* iz vzorcev, odvzetih iz normalno sterilnega mesta (npr. krvi ali CSL) ali iz lezije drugega prizadetega tkiva (kože, pljuč ali prebavil);
- oboje od naslednjega:
 - dokaz DNK *B. anthracis* (npr. s PCR) iz vzorcev, odvzetih iz normalno sterilnega mesta (npr. krvi ali CSL) ali iz lezije drugega prizadetega tkiva (kože, pljuč ali prebavil);
 - dokaz *B. anthracis* v kliničnem vzorcu z imunohistokemijskim barvanjem prizadetega tkiva (kože, pljuč ali prebavil).

Bris nosu brez bolezenskih znakov ne prispeva k diagnozi primera.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Verjeten primer je opredeljen kot:
 - primer, ki klinično ustreza bolezni, brez osamitve *B. anthracis* in brez druge diagnoze, a z laboratorijskim dokazom *B. anthracis* z eno izmed laboratorijskih preiskav, ki podpirajo diagnozo,
 - primer, ki klinično ustreza vraničnemu prisadu in je epidemiološko povezan s potrjeno izpostavljenostjo okolju, a brez potrditvenega laboratorijskega dokaza okužbe z *B. anthracis*.
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

BOTULIZEM, KI SE PRENAŠA S HRANO

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza botulizmu, npr. simptomi, kot so dvojni vid, zamegljen vid in oslabelost bulbarnih mišic. Obojestranska paraliza lahko hitro napreduje.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Dokaz botulinum toksina v serumu, blatu, želodčni vsebini ali živilu, ki ga je bolnik zaužil
- Osamitev *Clostridium botulinum* iz blata.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

BRUCELOZA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza brucelozi, npr. akuten ali postopen pojav vročine, nočnega potenja, nerazložljive utrujenosti, pomanjkanja teka, hujšanja, glavobola in bolečin v sklepih.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles
- Dokaz *Brucella* sp. v kliničnem vzorcu z imunofluorescenco
- Osamitev *Brucella* sp. iz kliničnega vzorca

Za verjeten primer:

- En sam visok titer.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza z epidemiološko povezavo, ali primer z enim samim visokim titrom
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

OKUŽBA Z BAKTERIJO CAMPYLOBACTER

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza kampilobakteriozi, npr. obolenje z drisko različne intenzivnosti.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Osamitev *Campylobacter* sp. iz katerega koli kliničnega vzorca.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

CHLAMYDIA TRACHOMATIS, GENITALNA OKUŽBA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza okužbi z bakterijo *Chlamydia trachomatis*, npr. uretritis, epididimitis, cervicitis, akutni salpingitis ali drugi sindromi, kadar so spolno prenosljivi.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Osamitev *C. trachomatis* v kulturi iz vzorca, odvzetega iz urogenitalnega trakta
- Dokaz *C. trachomatis* v kliničnih vzorcih iz urogenitalnega trakta z zaznavo antigena ali nukleinske kisline.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Primer, ki je laboratorijsko potrjen.

KOLERA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza koleri, npr. vodena driska in/ali bruhanje. Intenzivnost je različna.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Osamitev toksigene bakterije *Vibrio cholerae* O1 ali O139 (ki proizvaja kolera toksin) iz blata ali izbljuvka
- Dokaz specifičnega antitoksina in porast titra vibriocidnih protiteles.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

KRIPTOSPORIDIOZA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza kriptosporidiozi, za katero so značilni driska, krči v trebuhu, izguba teka, slabost in bruhanje.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Dokaz oocist zajedalca *Cryptosporidium* v blatu
- Dokaz zajedalca *Cryptosporidium* v črevesnem soku ali v vzorcih, dobljenih z biopsijo tankega črevesa
- Dokaz *Cryptosporidium* antigena v blatu.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki je laboratorijsko potrjen.

DAVICA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza davici, npr. bolezen zgornjih dihalnih poti, za katero so značilne bolečine v grlu, zmerno povišana telesna temperatura in adherentna membrana na eni ali obeh tonzilah, v žrelu in/ali nosu.

Laboratorijski merila za diagnozo

- Osamitev toksigenega bacila *Corynebacterium diphtheriae* iz kliničnega vzorca
- Histopatološka diagnoza davice.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza in ki ni laboratorijsko potrjen in nima epidemiološke povezave.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je bodisi laboratorijsko potrjen ali ima epidemiološko povezavo.

Upoštevajte, da ni treba prijaviti asimptomatskih nosilcev, primerov okužb z netoksigenim bacilom *C. diphtheriae* ali primerov davice kožne.

EHINOKOKOZA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza ehinokokozi, ki lahko povzroči kateregakoli od več kliničnih sindromov, ki se razlikujejo glede na velikost in mesto ciste.

Laboratorijska merila za diagnozo

Diagnoza s pomočjo:

- Histopatološke preiskave
- Kombinacije prikazovalnih tehnik in seroloških testov (npr. indirektna hemaglutinacija, imunodifuzija, imunoblot test).

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

EHEC (okužba z enterohemoragičnimi sevi *Escherichia coli*)

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza okužbi z EHEC, npr. driska (pogosto krvava) in krči v trebuhu. Bolezen lahko zaplete hemolitični-uremični sindrom (HUS) ali trombotična trombocitopenična purpura (TTP).

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev *E. coli*, ki spada v serogrupo, za katero je znano, da povzroča enterohemoragično bolezen
- Serološka potrditev pri bolnikih s HUS ali TTP
- Za verjetne primere: dokaz genov, ki kodirajo nastanek Stx1/Stx2.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Laboratorijsko potrjen izolat brez kliničnih podatkov ali primer s kliničnimi simptomi, ki ima epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

LAMBLIOZA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza okužbi z bičkarjem *Giardia lamblia*, za katero so značilni driska, krči v trebuhu, napenjanje, hujšanje ali slaba absorpcija.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz cist *G. lamblia* v blatu
- Dokaz trofozoitov *G. lamblia* v blatu, duodenalnem soku ali v vzorcih, dobljenih z biopsijo tankega črevesa
- Dokaz antigena *G. lamblia* v blatu.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki je laboratorijsko potrjen.

GONOREJA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza gonoreji, npr. urethritis, cervicitis ali salpingitis.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev bakterije *Neisseria gonorrhoeae* iz kliničnega vzorca
- Dokaz antigena ali nukleinske kisline bakterije *N. gonorrhoeae*
- Dokaz po Gramu negativnih znotrajceličnih diplokokov v brisu sečnice moškega.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
Verjeten: N. P.
Potrjen: Primer, ki je laboratorijsko potrjen.

HAEMOPHILUS INFLUENZAE TIPA B, INVAZIVNI

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza invazivni bolezni, npr. bakteriemija, meningitis, artritis, epiglotitis, osteomielitis ali celulitis.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev bacila *Haemophilus influenzae* tipa B iz normalno sterilnega mesta
- Dokaz nukleinske kisline bacila *H. influenzae* iz normalno sterilnega mesta

Za verjeten primer:

- Dokaz *H. influenzae* antigena iz normalno sterilnega mesta.

Uvrstitev primera

- Možen: Primer s kliničnim epiglotitisom brez laboratorijske potrditve ali le z določitvijo povzročitelja iz nesterilnega mesta
Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, z dokazom antigena, kot je navedeno zgoraj
Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

HEPATITIS, VIRUSNI

Klinični opis

V simptomatskih primerih klinična slika ustreza hepatitisu, npr. postopen začetek simptomov in zlatenice ali zvišane vrednosti aminotransferaz v serumu.

Hepatitis A, akutni**Laboratorijska merila za diagnozo**

- Pozitiven rezultat testa na IgM protitelesa proti virusu hepatitisa A (anti-HAV)
- Dokaz antigena v blatu
- Dokaz nukleinske kisline v serumu.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
Verjeten: Primer, ki je v skladu z opredelitvijo kliničnega primera in ima epidemiološko povezavo.
Potrjen: Primer, ki je v skladu z opredelitvijo kliničnega primera in je laboratorijsko potrjen.

Hepatitis B, akutni**Laboratorijska merila za diagnozo**

- Pozitiven rezultat testa na IgM protitelesa proti središčnemu antigenu virusa hepatitisa B (anti-HBc)
- Dokaz nukleinske kisline HBV v serumu.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki je HbsAg pozitiven in s klinično sliko, ki ustreza akutnemu hepatitisu
Potrjen:	Primer, ki je laboratorijsko potrjen.

Hepatitis C**Laboratorijska merila za diagnozo**

- Dokaz specifičnih protiteles proti HCV
- Dokaz nukleinske kisline HCV iz kliničnih vzorcev.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Simptomatski primer, ki je laboratorijsko potrjen.

OKUŽBA S HIV

(Glej zgoraj Sindrom pridobljene imunske pomanjkljivosti).

GRIPA**Klinični opis**

Klinična slika, ki ustreza gripi, npr. nenadni začetek bolezni, kašelj, vročina nad 38° C, bolečine v mišicah in/ali glavobol.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz antigena visura gripe ali za virus gripe značilne RNK
- Osamitev virusa gripe
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti virusu gripe A ali B v serumu.

Uvrstitev primera

Možen:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Klinični primer, ki je laboratorijsko potrjen.

LEGIONELOZA**Legionarska bolezen****Klinični opis**

Pljučnica

Pontiaška vročica**Klinični opis**

Gripi podobna bolezen, za katero je značilna vročina, glavobol, bolečine v mišicah in neproduktivni kašelj, ki sama izzveni. Bolniki okrevajo spontano brez zdravljenja po 2 do 5 dnevih. Ni znakov pljučnice.

Laboratorijska merila za diagnozo legioneloze

- Osamitev katerega koli organizma *Legionella* iz izločka iz dihal, tkiva pljuč ali krvi.
- Dokaz porasta specifičnih protiteles proti bakteriji *Legionella pneumophila* serogrupe 1 ali drugih serogrup oziroma drugih vrst *Legionella* z indirektnim imunofluorescenčnim testom za dokaz protiteles, ali z mikroaglutinacijo.
- Dokaz specifičnega *Legionella* antigena v urinu z uporabo ovrednotenih reagentov.

Za verjeten primer:

- En sam visok titer specifičnih protiteles proti *L. pneumophila* serogrupe 1 ali drugih serogrup, oziroma drugih *Legionella species* v serumu.
- Dokaz specifičnega *Legionella* antigena v izločku dihal ali direktno barvanje mikroorganizma s fluorescentnimi protitelesi (DFA, v izločku iz dihal ali pljučnem tkivu z uporabo ovrednotenih monoklonskih reagentov.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza in je izpolnjeno laboratorijsko merilo za verjeten primer (glej zgoraj), ali primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

LEPTOSPIROZA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza leptospirozi, za katero je značilna vročina, glavobol, mrzlica, bolečine v mišicah, krvavitve v očesno veznico in redkeje meningitis, kožni izpuščaji, zlatenica ali odpoved ledvic.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev spirohete *Leptospira* iz kliničnega vzorca
- Dokaz porasta titra specifičnih aglutinacijskih protiteles proti spiroheti *Leptospira*
- Dokaz spirohete *Leptospira* iz kliničnega vzorca z imunofluorescenco
- Dokaz IgM protiteles proti spiroheti *Leptospira* v serumu.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

LISTERIOZA

Klinični opis

Okužba, ki jo povzroča *Listeria monocytogenes*, ki lahko povzroči katerega od številnih kliničnih sindromov, vključno z mrtvorojenostjo, listeriozo novorojenca, meningitisom, bakteriemijo ali lokaliziranimi okužbami.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev *L. monocytogenes* iz normalno sterilnega mesta (npr. krvi ali cerebrospinalnega likvorja ali redkeje sklepne, plevralne ali perikardialne tekočine).

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

MALARIJA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza malariji, npr. vročina in običajni z njo povezani simptomi, ki vključujejo glavobol, bolečine v hrbtu, mrzlico, potenje, bolečine v mišicah, slabost, bruhanje, drisko in kašelj.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz zajedalcev malarije v razmazih krvi
- Dokaz nukleinske kisline zajedalca *Plasmodium*.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Epizoda laboratorijsko potrjene malarijske parazitemije pri katerikoli osebi (simptomatski ali asimptomatski).

OŠPICE

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza ošpicam, tj. generaliziran izpuščaj, ki traja več kot 3 dni, in temperatura povišana nad 38,0° C ter eden ali več od naslednjih znakov: kašelj, izcedek iz nosu, Koplikove pege, vnetje očesne veznice.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz IgM protiteles proti ošpicam, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti ošpicam, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim
- Dokaz virusa ošpic (ne cepilnih sevov) v kliničnem vzorcu.

Uvrstitev primera

- Možen: Primer, za katerega je zdravnik postavil diagnozo ošpic
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza
- Potrjen: Primer, ki je laboratorijsko potrjen ali primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo. Pri laboratorijsko potrjenem primeru ni mujno, da je v skladu z opredelitvijo kliničnega primera.

MENINGOKOKNA BOLEZEN

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza meningokokni bolezni, npr. meningitis in/ali meningokokcemija, ki lahko hitro napreduje v purpuro fulminans, šok in smrt. Možni so tudi drugi znaki.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev bakterije *Neisseria meningitidis* iz normalno sterilnega mesta (npr. krvi ali cerebrospinalnega likvorja (CSL) ali redkeje sklepne, plevralne ali perikardialne tekočine)
- Dokaz nukleinske kisline *N. meningitidis* iz normalno sterilnega mesta
- Dokaz *N. meningitidis* antigena iz normalno sterilnega mesta
- Dokaz po Gramu negativnih diplokokov iz normalno sterilnega mesta z mikroskopijo

Za verjeten primer:

- En sam visok titer protiteles proti meningokoku v serumu rekonvalescenta.

Uvrstitev primera

Možen: N. P.

Verjeten: Klinična slika, ki ustreza invazivni meningokokni bolezni brez laboratorijske potrditve ali z identifikacijo bakterije *N. meningitidis* iz nesterilnega mesta, ali z visokimi vrednostmi protiteles proti meningokoku v serumu rekonvalescenta

Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

Upoštevajte, da ni treba prijaviti asimptomatskih nosilcev.

MUMPS

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza mumpsu, npr. akutni pojav eno- ali obojestranske občutljivosti, otekanje obušesnih slinavk ali drugih žlez slinavk, ki samo izzveni, a traja več kot 2 dni, brez drugega očitnega vzroka.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz IgM protiteles proti mumpsu
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti mumpsu, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim
- Osamitev virusa mumpsa (ne cepilnih sevov) iz kliničnega vzorca
- Dokaz nukleinske kisline virusa mumpsa.

Uvrstitev primera

Možen: N. P.

Verjeten: Primer, ki ustreza opredelitvi kliničnega primera in je epidemiološko povezan s potrjenim primerom

Potrjen: Primer, ki je laboratorijsko potrjen

OSLOVSKI KAŠELJ

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza oslovskemu kašlju, npr. bolezen s kašljem, ki traja najmanj 2 tedna, z enim od naslednjih znakov: paroksizmi kašlja, „rigajoči“ vdih ali bruhanje po napadih kašlja brez drugega očitnega vzroka.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti bakteriji *B. pertussis*, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim
- Dokaz nukleinske kisline
- Osamitev bakterije *Bordetella pertussis* iz kliničnega vzorca.

Uvrstitev primera

Možen: Primer, ki ustreza opredelitvi kliničnega primera

Verjeten: Primer, ki ustreza opredelitvi kliničnega primera in ima epidemiološko povezavo

Potrjen: Primer, ki je laboratorijsko potrjen

KUGA

Klinični opis

Za bolezen je značilna vročina, mrzlica, glavobol, slabo počutje, izčrpanost in levkocitoza, ki se kaže v eni ali več od naslednjih glavnih kliničnih oblik:

- regionalni limfadenitis (bubonska kuga),
- septikemija brez vidnega bubona (septikemična kuga),
- pljučna kuga,
- faringitis in cervikalni limfadenitis.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev bakterije *Yersinia pestis* iz kliničnega vzorca
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti antigenu F1 bakterije *Y. pestis*.

Za verjeten primer:

- Zvišani titer protiteles proti frakciji 1 (F1) antigenu bakterije *Y. pestis* v serumu (brez dokumentirane specifične spremembe) pri bolniku, ki ni bil cepljen proti kugi
- Dokaz antigena F1 v kliničnem vzorcu s fluorescenčnim testom.

Uvrstitev primera

- Možen: Primer, ki klinično ustreza
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza z izpolnjenimi laboratorijskimi merili za verjeten primer
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza, s potrjenimi rezultati laboratorijskih preiskav.

OTROŠKA PARALIZA

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza otroški paralizi, npr. akutni pojav flakcidne paralize ene ali več okončin z oslABLjenimi ali odsotnimi kitnimi refleksi na prizadetih okončinah, brez drugega očitnega vzroka in brez izgube senzorične ali kognitivne funkcije.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev poliovirusa iz kliničnega vzorca
- Dokaz nukleinske kisline poliovirusa.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Primer, ki ustreza opredelitvi kliničnega primera
- Potrjen: Primer, ki ustreza opredelitvi kliničnega primera in je laboratorijsko potrjen.

STEKLINA PRI ČLOVEKU

Klinični opis

Steklina je akutni encefalomyelitis, ki se skoraj vedno konča s komo ali smrtjo v 10 dneh od pojava prvega simptoma.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz protiteles proti virusnim antigenom z direktno imunofluorescenco v kliničnem vzorcu (po možnosti iz možganovine ali iz živcev, ki obdajajo lasne mešičke na tilniku)
- Dokaz nukleinske kisline virusa stekline v kliničnem vzorcu
- Osamitev virusa stekline (v celični kulturi ali laboratorijski živali) iz sline, cerebrospinalnega likvorja (CSL) ali tkiva osrednjega živčnega sistema
- Dokaz titra nevtralizirajočih protiteles proti virusu stekline (popolna nevtralizacija) v serumu ali v CSL necepljene osebe.

Uvrstitev primera

- Možen: Primer, ki klinično ustreza, brez laboratorijske potrditve
- Verjeten: N. P.
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

RDEČKE

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza rdečkam, npr. akutni pojav generaliziranega makulopapuloznega izpuščaja in artralgija/artritis, limfadenopatija ali konjunktivitis.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz IgM protiteles proti virusu rdečk, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim.
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti virusu rdečk, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim
- Osamitev virusa rdečk, če cepljenje ni bilo opravljeno pred kratkim
- Dokaz nukleinske kisline virusa rdečk v kliničnem vzorcu.

Uvrstitev primera

- Možen: Primer, ki ustreza opredelitvi kliničnega primera
Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

SALMONELOZA (NE TIFUS, NE PARATIFUS)

Klinični opis

Klinična slika, ki ustreza salmonelozi, npr. driska, bolečine v trebuhu, slabost in včasih bruhanje. Mikroorganizem lahko povzroči zunajčrevesne okužbe.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev bakterije *Salmonella* (ne *S. typhi*, ne *S. paratyphi*) iz kliničnega vzorca.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
Verjeten: Laboratorijsko potrjen izolat brez podatkov o klinični sliki ali bolnik s kliničnimi simptomi in epidemiološko povezavo
Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

GRIŽA

Klinični opis

Bolezen različne intenzivnosti, za katero je značilna driska, povišana telesna temperatura, slabost, krči in tenezem.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev *Shigella* sp. iz kliničnega vzorca.

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE, INVAZIVNA OBLIKA BOLEZNI

Klinični opis

Streptococcus pneumoniae povzroča številne klinične sindrome, kar je odvisno od mesta okužbe (npr. akutno vnetje srednjega ušesa, pljučnica, bakteriemija ali meningitis).

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev *S. pneumoniae* iz normalnosterilnega mesta (npr. krvi, cerebrospinalnega likvorja ali redkeje sklepne, plevralne ali perikardialne tekočine)
- Dokaz nukleinske kisline bakterije *S. pneumoniae* iz normalno sterilnega mesta

Za verjeten primer:

- Dokaz *S. pneumoniae* antigena na navadno sterilnem mestu.

Uvrstitev primera

- Možen: Primer, ki klinično ustreza, brez laboratorijske potrditve ali z identifikacijo bakterije iz nesterilnega mesta
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, s pozitivnim antigenom
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

SIFILIS

Sifilis, primarni**Klinični opis**

Stadij okužbe z bakterijo *Treponema pallidum*, za katerega je značilna ena ali več razjed. Razjede se lahko zelo razlikujejo glede kliničnega izgleda.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz specifičnih IgM z ELA
- Dokaz spirohete *T. pallidum* v kliničnih vzorcih z mikroskopijo v temnem polju, protiteles z direktno fluorescenco (DFA-TP) ali drugimi enakovrednimi metodami.

Za verjeten primer:

- Reaktivni serološki test (netreponemski: VDRL test v Venereal Disease Research Laboratory ali hitri plazemski reaginski test (RPR test)); treponemski: test na specifična fluorescentna protitelesa proti spiroheti *Treponema pallidum* – fluorescent treponemal antibody absorption (FTA-ABS), ali mikrohemaglutinacijski test na protitelesa proti spiroheti *T. pallidum* (MHA-TP).

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, z eno ali več razjedami (čankarji), ki so v skladu s primarnim sifilisom in katerim koli reaktivnim serološkim testom
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

Sifilis, sekundarni**Klinični opis**

Stadij okužbe s spiroheto *Treponema pallidum*, za katerega so značilne lokalizirane ali difuzne razjede na sluznicah in koži, pogosto z generalizirano limfadenopatijo. Primarna razjeda je lahko še vedno prisotna.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz spirohete *T. pallidum* v kliničnih vzorcih z mikroskopijo v temnem polju, protiteles z direktno fluorescenco (DFA-TP) ali enakovrednimi metodami.

Za verjeten primer:

- Reaktivni serološki test (netreponemski: VDRL test)
- Hitri plazma reagin test (RPR); treponemski: test na specifična fluorescentna protitelesa proti spiroheti *Treponema pallidum* (FTA-ABS)
- Mikrohemaglutinacijski test na protitelesa proti spiroheti *T. pallidum* (MHA-TP).

Uvrstitev primera

- Možen: N. P.
- Verjeten: Primer, ki klinično ustreza, s pozitivnim rezultatom katerekoli od navedenih seroloških testov
- Potrjen: Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

Sifilis, latentni**Klinični opis**

Stadij okužbe, ki jo povzroča *T. pallidum*, v katerem organizmi ostanejo v telesu okužene osebe, ne da bi povzročali simptome ali znake.

Laboratorijska merila za diagnozo

Dokaz pozitivne reakcije s specifičnim EIA, ob negativnem laboratorijskem testu na infektivni sifilis (glej primarni oziroma sekundarni sifilis).

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Brez kliničnih znakov ali simptomov sifilisa in s pozitivnim laboratorijskim testom, kot je navedeno zgoraj
Potrjen:	N. P.

TETANUS**Klinični opis**

Klinična slika, ki ustreza tetanusu, npr. akutni pojav hipertoničnosti in/ali bolečih mišičnih krčev (navadno čeljustnih in vratnih mišic) in generalizirani mišični spazmi brez drugega očitnega medicinskega vzroka.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz protiteles proti tetanusem toksoidu pri necepljenem in nezdravljenem bolniku
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti tetanusnem toksoidu.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza.

TOKSOPLAZMOZA**Klinični opis**

Obolenje, ki ga povzročajo praživali, ki se kaže kot akutna bolezen z enim ali več od naslednjih znakov: limfadenopatija, encefalitis, horioretinitis, motnja v delovanju osrednjega živčnega sistema. Pojavijo se lahko tudi prirojene (kongenitalne) okužbe s hidrocefalusom, mikrocefalusom, intracerebralno kalcifikacijo, krči, duševno zaostalostjo.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz reakcije specifičnih protiteles *toxoplasma*
- Dokaz povzročitelja v telesnih tkivih ali tekočinah ali osamitev v živalih ali v celični kulturi
- Dokaz nukleinske kisline *toxoplasma*.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	N. P.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

TRIHINELOZA**Klinični opis**

Bolezen, ki jo povzroči zaužitje ličink gliste *Trichinella*. Bolezen se kaže z različnimi kliničnimi znaki. Običajni znaki in simptomi pri simptomatskih osebah vključujejo eozinofilijo, vročino, bolečine v mišicah in periorbitalni edem.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz ličink gliste *Trichinella* v tkivu, pridobljenem z mišično biopsijo
- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti glisti *Trichinella*.

Uvrstitev primera

Možen	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

TUBERKULOZA

Klinična merila

- Mnenje zdravnika, da klinični in/ali rentgenski znaki in/ali simptomi ustrezajo tuberkulozi in
- odločitev zdravnika, da zdravi bolnika s celotnim potrebnim trajanjem anti-tuberkuloznega zdravljenja.

Laboratorijska merila

- Osamitev kompleksa *Mycobacterium tuberculosis* (razen *M. bovis* BCG) iz katerega koli kliničnega vzorca v kulturi
- Dokaz acidorezistentnih bacilov (acid-fast bacilli-AFB) pri mikroskopski preiskavi spontanega ali izzvanega izmečka

Uvrstitev glede na laboratorijska merila*Definitiven primer*

Primer z osamitvijo kompleksa *M. tuberculosis* (razen *M. bovis* BCG) iz katerega koli kliničnega vzorca. V državah, kjer kultura navadno ni na voljo, velja kot definitiven primer tudi primer s pozitivnim izvidom preiskave razmaza izmečka glede AFB.

Drugo, razen definitivnega primera

Primer, ki ustreza zgornjim kliničnim merilom, ne izpolnjuje pa laboratorijskih meril za definitiven primer.

Uvrstitev glede na mesto bolezni*Pljučna tuberkuloza*

Tuberkuloza pljučnega parenhima ali traheobronhialnega drevesa.

Zunajpljučna tuberkuloza

Tuberkuloza, ki prizadene katero koli mesto razen pljuč, kot je navedeno zgoraj.

Uvrstitev glede na predhodno zdravljenje tuberkuloze*Nikoli zdravljena*

Oseba, ki ni bila v preteklosti nikoli zdravljena zaradi aktivne tuberkuloze ali oseba, ki je prejela antituberkulotike manj kot en mesec.

Predhodno zdravljena

Oseba, pri kateri je bila v preteklosti ugotovljena aktivna tuberkuloza in je dobivala antituberkulotike (razen preventivnega zdravljenja) najmanj en mesec.

TREBUŠNI TIFUS/PARATIFUS

Klinični opis

Bolezen, ki jo povzroča *Salmonella typhi* ali *paratyphi*, za katero je pogosto značilen postopen pojav nepretrgane vročine, glavobol, slabo počutje, anoreksija, relativna bradikardija, zaprtje ali diareja, ter neproduktivni kašelj. Vendar pa je veliko tudi blagih in netipičnih okužb.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev bakterije *S. typhi* ali *paratyphi* iz krvi, blata ali drugega kliničnega vzorca.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Laboratorijsko potrjen izolat brez kliničnih podatkov, ali bolnik s kliničnimi simptomi in epidemiološko povezavo.
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

VARIANTA CREUTZFELDT-JAKOBOVE BOLEZNI

Klinični opisI. *Potek bolezni*

- Napredujoča nevropsihiatrična motnja,
- Trajanje bolezni > 6 mesecev,
- Rutinska preiskava ne kaže na drugo diagnozo,
- Ni podatkov o morebitni iatrogeni izpostavljenosti.

II. *Klinične značilnosti*

- Zgodnji psihiatrični simptomi,
- Trdovratni boleči senzorični simptomi,
- Ataksija,
- Mioklonus ali horea ali distonija,
- Demenca.

Laboratorijska merila za diagnozo

- EEG ne kaže značilnih sprememb klasične CJB (ali pa EEG ni bil narejen)
- Visok bilateralni pulvinarni signal na MRI sliki
- Značilne nevropatološke in imunopatološke spremembe.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	I in 4/5 kliničnih znakov ter EEG ne kaže tipičnih znakov klasične CJB (ali pa EEG ni bil narejen) in visoki bilateralni pulvinarni signal na MRI sliki I ter pozitivna biopsija tonzil
Potrjen:	Napredujoča nevropsihiatrična motnja in nevropatološka potrditev diagnoze v CJB.

VIRUSNE HEMORAGIČNE MRZLICE

Hemoragična mrzlica Ebola/Marburg**Klinični opis**

Bolezen se začne z akutno vročino, drisko, ki je lahko krvava, ter bruhanjem. Pogosti so glavobol, slabost in bolečine v trebuhu. Sledijo lahko krvavitve. Pri nekaterih bolnikih se lahko pojavi tudi makulopapulozni izpuščaj po trupu.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev virusa
- Pozitiven rezultat biopsije kože (imunohistokemija)
- Dokaz nukleinske kisline virusa Ebola/Marburg
- Pozitivna serologija, ki se lahko pojavi pozno med potekom bolezni.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

Mrzlica Lassa**Klinični opis**

Bolezen se razvije postopoma s slabim počutjem, vročino, glavobolom, bolečinami v grlu, kašljem, slabostjo, bruhanjem, drisko, bolečinami v mišicah in prsnem košu. Sledijo lahko krvavitve.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev virusa
- Pozitiven rezultat biopsije kože (imunohistokemija)
- Dokaz nukleinske kisline Lassa virusa
- Pozitivna serologija, ki se lahko pojavi pozno med potekom bolezni.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

Krimsko-kongoška hemoragična mrzlica**Klinični opis**

Bolezen se razvije postopoma z akutno visoko vročino, mrzlico, bolečinami v mišicah, slabostjo, izgubo teka, bruhanjem, glavobolom in bolečinami v hrbtu. Sledijo lahko krvavitve.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Osamitev virusa
- Dokaz nukleinske kisline virusa Krimsko-Kongoške hemoragične mrzlice (CCHF)
- Pozitivna serologija, ki se lahko pojavi pozno med potekom bolezni.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

RUMENA MRZLICA**Klinični opis**

Bolezen, za katero je značilen akutni začetek in konstitucionalni simptomi, ki jim sledi kratkotrajna remisija, ponoven pojav vročine, hepatitis, albuminurija in v nekaterih primerih odpoved ledvic, šok in generalizirane krvavitve.

Laboratorijska merila za diagnozo

- Dokaz porasta titra specifičnih protiteles proti virusu rumene mrzlic epr bolnikih, ki niso bili pred kratkim cepljeni proti rumeni mrzlici in pri katerih so bile izključene navzkrižne reakcije z drugimi flavivirusi
- Osamitev virusa
- Dokaz antigena virusa rumene mrzlice
- Dokaz nukleinske kisline virusa rumene mrzlice.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki klinično ustreza in je laboratorijsko potrjen.

JERSINIOZA

Klinični opis

Bolezen različne intenzivnosti, za katero so značilni driska, vročina, slabost, krči in tenezem.

Laboratorijska merila za diagnozo

— Osamitev bakterije *Yersinia enterocolitica* ali *pseudotuberculosis* iz kliničnega vzorca.

Uvrstitev primera

Možen:	N. P.
Verjeten:	Primer, ki klinično ustreza, z epidemiološko povezavo
Potrjen:	Primer, ki je laboratorijsko potrjen.
